

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 455/2023-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a maloletého [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], Spojené štáty americké, zastúpených Krivak & Co, s. r. o., Gajova 13, Bratislava, IČO 36 863 475, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Martin Krivák, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cudz 119/2020 a proti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Uro 1/2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia označení v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 7. augusta 2023 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cudz 119/2020 (ďalej aj „napadnuté konanie krajského súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Uro 1/2022 (ďalej len „napadnuté konanie najvyššieho súdu“). Sťažovatelia v petite ústavnej sťažnosti žiadajú, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu a najvyššiemu súdu konať v napadnutých konaniach bez zbytočných prietahov (aby najvyšší súd zabezpečil doručenie spisu vrátane rozhodnutia krajskému súdu a aby krajský súd po doručení spisu a uznesenia najvyššieho súdu doručil toto uznesenie právnomu zástupcovi sťažovateľov). Požadujú tiež priznanie primeraného finančného zadosťučinenia každému v sume 1 500 eur s tým, že krajský súd je povinný zaplatiť každému zo sťažovateľov sumu po 500 eur a najvyšší súd sumu po 1 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia v 1. a 2. rade sa stali rodičmi maloletého sťažovateľa v zmysle rozhodnutia súdu štátu ██████ v Spojených štátoch amerických (ďalej len „USA“) o osvojení č. 20 COAD 10 z 29. júna 2020 (ďalej len „cudzie rozhodnutie o osvojení“). Maloletému sťažovateľovi bol 16. septembra 2020 vydaný rodný list, kde sú ako jeho rodičia zapísaní sťažovatelia v 1. a 2. rade.

3. Sťažovatelia podali krajskému súdu 2. decembra 2020 návrh na uznanie cudzieho rozhodnutia o osvojení, ktorým sa domáhali, aby krajský súd uznal cudzie rozhodnutie o osvojení maloletého sťažovateľa sťažovateľmi v 1. a 2. rade. Sťažovatelia návrh podrobne odôvodnili vrátane priebehu adopcie, rizík spojených so stavom, keď rozhodnutie o osvojení uznané nebude, a podrobnej právnej argumentácie v prospech uznania cudzieho rozhodnutia o osvojení.

4. Dňa 7. januára 2022 krajský súd doručil sťažovateľom uznesenie č. k. 1 Cudz 119/2020-77 z 22. decembra 2021, ktorým cudzie rozhodnutie o osvojení v časti osvojenia neuznal na území Slovenskej republiky.

5. Dňa 21. januára 2022 podali sťažovatelia odvolanie proti uzneseniu krajského súdu z 22. decembra 2021.

6. Keďže najvyšší súd ani po viac ako roku nerozhodol, podali sťažovatelia 1. marca 2023 najvyššiemu súdu urgenciu rozhodnutia o odvolaní. Na túto urgenciu najvyšší súd nereagoval, preto sťažovatelia podali 12. júna 2023 sťažnosť predsedovi najvyššieho súdu na postup súdu proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov. Najvyšší súd doručil sťažovateľom 29. júna 2023 upovedomenie o vybavení sťažnosti z 28. júna 2023, v ktorom podpredsedníčka najvyššieho súdu uviedla, že požiadala predsedníčku senátu rozhodujúceho vo veci o vyjadrenie k obsahu sťažnosti, ktorá vo vyjadrení z 23. júna 2023 uviedla, že z dôvodu vhodnosti senát rozhodol vec až po 1. júni 2023 s poukázaním na zmenu právnej úpravy týkajúcej sa príslušnosti súdov. Podpredsedníčka najvyššieho súdu uviedla, že šetrením veci zistila, že najvyšší súd rozhodol 27. júna 2023. Vo veci zistila objektívne odôvodnené prietahy, nie však subjektívne prietahy.

7. Dňa 3. júla 2023 požiadal právny zástupca sťažovateľov najvyšší súd o poskytnutie informácie o znení výroku rozhodnutia. Dňa 11. júla 2023 zaslala zapisovateľka občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu emailom právnenému zástupcovi sťažovateľov informáciu o tom, že najvyšší súd rozhodol 27. júna 2023 uznesením tak, že napadnuté uznesenie krajského súdu potvrdil. Zapisovateľka tiež uviedla, že spis spolu s rozhodnutím zasiela Krajskému súdu v Trnave, ktorý rozhodnutie bude doručovať.

8. Ku dňu podania tejto ústavnej sťažnosti (7. augusta 2023) uznesenie najvyššieho súdu nebolo sťažovateľom, resp. ich právnenému zástupcovi doručené, a teda vec nie je právoplatne skončená.

II.

Argumentácia sťažovateľov

9. Podstatou argumentácie sťažovateľov je námietka, že ich právna vec týkajúca sa uznania cudzieho rozhodnutia o osvojení nie je do dňa podania ústavnej sťažnosti právoplatne skončená, keďže im nebolo doručené rozhodnutie najvyššieho súdu o odvolaní sťažovateľov proti uzneseniu

krajského súdu o neuznaní cudzieho rozhodnutia o osvojení v časti osvojenia na území Slovenskej republiky, čím boli porušené označené práva sťažovateľov podľa ústavy a dohovoru.

10. Sťažovatelia argumentujú, že napriek tomu, že najvyšší súd vo veci rozhodol, toto rozhodnutie im nebolo doteraz doručené, pričom nie je zrejmé, kedy dôjde k náprave tohto stavu aj vzhľadom na to, že najvyšší súd mal doručiť spis s rozhodnutím Krajskému súdu v Trnave na doručenie rozhodnutia, t. j. súdu, ktorý nie je príslušný. Potreba ústavnoprávnej ochrany takto stále trvá. V tomto kontexte sťažovatelia poukazujú na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktorá potvrdzuje, že stav právnej neistoty trvá, dokiaľ súdne konanie nie je právoplatne skončené, bez ohľadu na to, že vnútroštátny súd vo veci rozhodol, pričom ale dané rozhodnutie nie je účastníkom doručené.

11. Od podania návrhu krajskému súdu do podania ústavnej sťažnosti uplynuli dva roky a osem mesiacov bez toho, aby napadnuté konania boli právoplatne skončené, pričom tieto konania sa týkajú maloletého dieťaťa a majú pre sťažovateľov existenčný význam. Navyše úlohou konajúcich súdov bolo vec posúdiť výlučne právne bez toho, aby vo veci vykonávali nejaké ďalšie úkony. Z tohto hľadiska je dĺžka napadnutých konaní neakceptovateľná. Konajúce súdy boli pritom bez relevantných dôvodov „*dlhú dobu bezdôvodne nečinné a nijak nekonali.*“.

12. Právne a fakticky nejde pritom o zložitú vec a sťažovatelia nijako nespôsobili vznik prietahov v napadnutých konaniach. Zbytočné prietahy možno pripočítat jedine konajúcim súdom – osobitne krajskému súdu a tiež najvyššiemu súdu.

13. Vec sa týka maloletého dieťaťa a má pre sťažovateľov existenčný význam. Sťažovatelia v 1. a 2. rade majú jedno štátne občianstvo – sú štátni občania Slovenskej republiky. Maloletý sťažovateľ je občanom USA s tým, že sťažovatelia v 1. a 2. rade ho osvojili od jeho narodenia. Sťažovatelia v 1. a 2. rade sú rodičmi maloletého sťažovateľa „*fakticky všade a vždy*“ a právne najmä v štáte osvojenia. Na území Slovenskej republiky majú sťažovatelia v 1. a 2. rade rodičov a ďalších príbuzných, pričom ich navštevujú. Maloletý sťažovateľ má právo rozvíjať vzťahy s rodinami sťažovateľov v 1. a 2. rade aj osobne. Sťažovatelia v 1. a 2. rade nemajú na území USA „*právne ani inak garantovaný pobyt... a kedykoľvek môže nastať situácia, že budú musieť... [územie USA] opustiť...*“, pričom v takom prípade by sa prirodzene vrátili na Slovensko. Sťažovatelia v 1. a 2. rade sa zároveň budú chcieť vrátiť na územie Slovenskej republiky, keďže tu majú rodičov a ďalších príbuzných. Takýto dlhodobý návrat je však vylúčený, keďže pre sťažovateľa v 3. rade ako maloleté dieťa a cudzieho štátneho občana, „*ktorý by na území Slovenska nemal žiadnu právnu väzbu na žiadnu osobu, by to predstavovalo neúnosné riziká a nemožný život na Slovensku.*“. Tieto skutkové okolnosti boli konajúcim súdom známe, preto mali predmetnú vec prejednať a rozhodnúť prednostne a s osobitným zreteľom. Krajský súd rozhodol pritom až po uplynutí jedného roka a najvyšší súd až po roku a pol, a to zrejme aj z dôvodu podania sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi najvyššieho súdu.

14. Vec sťažovateľov nebola fakticky zložitá, konajúce súdy nevykonávali dokazovanie, nevyhotovovali sa znalecké posudky, účastníci konania a ani žiadni svedkovia neboli vypočutí, nevymieňali sa vyjadrenia a ani sa nepojednávalo. Predmetom konania bolo rozhodovanie o návrhu na uznanie cudzieho rozhodnutia o osvojení. Vec sťažovateľov je ojedinelá, keďže sa týka „*uznania osvojenia dieťaťa osobami rovnakého pohlavia, čo vo všeobecnosti signalizuje právnu zložitost' veci, keďže sa súd musí vysporiadať tak s posudzovaním veci v najlepšom*

záujme dieťaťa, prihliadnuť na judikatúru ESLP a tiež posúdiť či sa uznanie neprieči verejnému poriadku.“. Pri hodnotení zložitosti veci nemá ísť o hodnotenie vo všeobecnosti, ale či vec bola pre konajúce súdy zložitá, čo by mohlo odôvodniť potrebu dlhšieho času na rozhodnutie veci: „To, či pre konajúce súdy bola vec právne zložitá, sa zistí z odôvodnenia rozhodnutia súdu a z úvah súdu v ňom obsiahnutých.“

15. Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu *„vyplýva, že krajský súd vec vôbec nepovažoval za právne zložitú. V odôvodnení absentuje akákoľvek zložitejšia právna úvaha, ktorá by mohla odôvodňovať dlhšie posudzovanie veci.“. Krajský súd len všeobecne vysvetlil, čo to je výhrada verejného poriadku, a konštatoval, že podľa § 100 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov si dieťa môžu osvojiť len manželia a ide o prejav preferencie rodín založených manželstvom pred inými formami rodiny. Krajský súd „prítom odignoroval to skutočné právne posúdenie, prečo by bolo uznanie rozhodnutia o osvojení... v rozpore s verejným poriadkom, keďže skutočnosť, že niečo je v právnom poriadku upravené inak, alebo ak niečo nie je v právnom poriadku upravené, a teda ide o medzeru v zákone, automaticky neznamená rozpor s verejným poriadkom. K tomu, aby krajský súd dospel k týmto konštatáciám, ktoré nemožno hodnotiť ani ako právne posúdenie konkrétnej veci, objektívne vzaté nepotreboval rok.“.*

16. Vec nemohla byť právne zložitá ani pre najvyšší súd, keď *„dokázal preštudovať spis a rozhodnúť v priebehu pár dní.“. Z upovedomenia o vybavení sťažnosti na prietahy vyplýva, že predsedníčka senátu sa k sťažnosti vyjadrila 23. júna 2023 s tým, že senát čakal na zavedenie funkčnej príslušnosti z dôvodu zmeny právnej úpravy od 1. júna 2023. Je teda zrejmé, že 23. júna 2023 ešte rozhodnuté vo veci nebolo, ale až v priebehu niekoľkých dní 27. júna 2023, z čoho vyplýva, „že príslušný senát vec posúdil a rozhodol v priebehu pár dní, čo potvrdzuje (okrem iného), že o právne zložitú vec podľa najvyššieho súdu zjavne nešlo.“.*

17. Správanie sťažovateľov v napadnutých konaniach nijako neprispelo k ich celkovej dĺžke – sťažovatelia podali návrh s príslušnými prílohami, podali odvolanie a tiež dvomi podaniami sledovali urýchlenie napadnutého konania pred najvyšším súdom.

18. Výlučne postup konajúcich súdov v napadnutých konaniach viedol k vzniku zbytočných prietahov. Sťažovatelia podali návrh na uznanie cudzieho rozhodnutia o osvojení 2. decembra 2020. Krajský súd doručil sťažovateľom uznesenie, ktorým rozhodol o návrhu 7. januára 2022, teda napadnuté konanie trvalo 13 mesiacov. Počas tejto doby krajský súd vyzval na zaplatenie súdneho poplatku, žiaden iný úkon vo veci nevykonával. Aj vzhľadom na všeobecnú a jednoduchú právnu argumentáciu krajského súdu v jeho uznesení možno celkovú dĺžku napadnutého konania považovať za nečinnosť krajského súdu. Z charakteru odôvodnenia uznesenia vyplýva, že krajský súd nevenoval veci náležitú pozornosť, aj z uvedeného dôvodu možno krajskému súdu pripočítať nečinnosť pri prejednávaní a rozhodovaní veci.

19. Pokiaľ ide o postup najvyššieho súdu, tento nereagoval na prvotnú urgenciu sťažovateľov. Po podaní sťažnosti na prietahy bolo ustálené, že najvyšší súd čakal na účinnosť zmeny právnej úpravy. Zmena právnej úpravy nie je zákonným dôvodom na nečinnosť všeobecného súdu, všeobecný súd má povinnosť rozhodovať aj bez ohľadu na zmeny v právnom poriadku. Ak sa najvyšší súd domnieval, že pred zmenou právnej úpravy nebol príslušný rozhodovať vo veci, mal vec postúpiť príslušnému súdu, čo však je nesprávna úvaha, keďže príslušnosť najvyššieho súdu

bola daná. Zmena právnej úpravy nemala žiadnu relevanciu na vec sťažovateľov. Najvyšší súd bez zákonného dôvodu vyčkával jeden a pol roka až do 1. júna 2023, takýto postup je „*neprípustný a v právnom štáte sa nemôže diať, alebo keď sa deje, nemôže byť ospravedlnený.*“.

20. Z emailu zapisovateľky občianskoprávneho kolégia vyplýva, že najvyšší súd mal 11. júla 2023 postúpiť spis Krajskému súdu v Trnave na doručenie jeho uznesenia. Pokiaľ sa tak stalo, tak najvyšší súd postúpil spis nepríslušnému súdu. Reforma súdnej mapy sa príslušnosti krajského súdu na rozhodovanie o návrhoch na uznanie cudzích rozhodnutí nedotkla, vychádzajúc z § 68a písm. a) zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov. Vyriešenie tohto nezákonného postupu bude trvať určitú dobu, preto je potrebné ho tiež zohľadniť pri posudzovaní postupu najvyššieho súdu.

21. Podľa sťažovateľov vymedzené okolnosti veci odôvodňujú aj priznanie primeraného finančného zadostučinenia.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

22. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

23. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru EŠLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010).

24. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti smerujúcej proti zbytočným prietahom v súdnom konaní ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby ten orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cudz 119/2020:

25. Súčasťou stabilnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu je názor, v zmysle ktorého sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecným súdom) ešte trvalo. Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nemôže dochádzať k porušovaniu označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd sťažnosť odmietne, vychádzajúc pritom z účelu týchto práv, ktorých spoločným

menovateľom je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci. Inými slovami, ústavný súd poskytuje ochranu práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva ešte trvalo alebo k jeho porušeniu dochádza (I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, I. ÚS 22/01, II. ÚS 204/03, IV. ÚS 102/05, IV. ÚS 315/2021). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou ESLP (Miroslav Mazurek v. Slovenská republika z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05) vo vzťahu k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

26. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že krajský súd v napadnutom konaní rozhodoval o návrhu sťažovateľov na uznanie cudzieho rozhodnutia o osvojení, pričom o návrhu rozhodol uznesením z 22. decembra 2021, ktoré bolo sťažovateľom doručené 7. januára 2022. Sťažovatelia proti tomuto uzneseniu krajského súdu podali odvolanie, ktoré krajský súd spolu so súdnym spisom odoslal 7. februára 2022 najvyššiemu súdu, ktorý následne vo veci rozhodoval ako odvolací súd. V čase podania ústavnej sťažnosti krajský súd v napadnutom konaní nekonal a nerozhodoval, keďže vo veci konal a rozhodoval najvyšší súd ako odvolací súd, a to aj napriek tomu, že krajský súd v čase doručenia ústavnej sťažnosti opäť disponoval spisom a doručoval rozhodnutie najvyššieho súdu, vykonával teda úkony súdu prvej inštancie v odvolacom konaní (v tejto súvislosti pozri časť III.2 tohto uznesenia).

27. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní:

28. Zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prietahoch (II. ÚS 92/05). Dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej je aj zistenie, že sa postup všeobecného súdu nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy (I. ÚS 27/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 38/04).

29. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00).

30. Aj ESLP vo svojej judikatúre konštatoval, že v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok z 15. 10. 1999, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66).

31. Ústavný súd v tomto smere zároveň pripomína a zdôrazňuje, že ESLP „berie do úvahy významnosť veci z pohľadu sťažovateľa a vytvoril tri druhy rýchlosti, a to primeranú, osobitnú a výnimočnú. Výnimočnú rýchlosť vyžaduje ESLP pri rozhodovaní vecí týkajúcich sa rodičovských práv...“ [SVÁK, J. a kolektív. *Advokát pred európskymi súdmi (praktický sprievodca)*. Poradca podnikateľa spol. s r. o., 2004, s. 43.]. V konaniach týkajúcich sa práv maloletých je preto všeobecný súd povinný pristupovať k tejto veci s osobitnou starostlivosťou počas celého konania, osobitne dbať na jeho celkovú dĺžku a realizovať jednotlivé opatrenia a procesné úkony rýchlo a priebežne.

32. V prerokúvanej veci sťažovatelia podali odvolanie 21. januára 2022 krajskému súdu, ktorý súdny spis s odvolaním odoslal najvyššiemu súdu ako odvolaciemu súdu 7. februára 2022. Najvyšší súd v napadnutom konaní rozhodol uznesením 27. júna 2023 tak, že uznesenie krajského súdu potvrdil. Z uvedeného je zrejmé, že najvyšší súd rozhodol približne po jednom roku a piatich mesiacoch od predloženia veci krajským súdom. Zo zistenia ústavného súdu vyplýva, že najvyšší súd vrátil súdny spis krajskému súdu 17. júla 2023, ktorý v čase predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti uznesenie najvyššieho súdu doručil právnemu zástupcovi sťažovateľov. K doručeniu uznesenia najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu došlo približne po jednom roku a deviatich mesiacoch od predloženia odvolania najvyššiemu súdu. Vymedzenú dobu rozhodovania najvyššieho súdu a celkovú dĺžku napadnutého odvolacieho konania (do doručenia rozhodnutia najvyššieho súdu) považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľnú. V tomto smere ústavný súd napr. poukazuje na svoje skoršie rozhodnutie sp. zn. IV. ÚS 400/2020, v ktorom konanie všeobecného súdu týkajúce sa maloletého v trvaní dvoch rokov považoval stále za ústavne akceptovateľné.

33. Pokiaľ ide o odkaz sťažovateľov na email zapisovateľky občianskoprávneho kolégia, podľa ktorého spis mal byť vrátený nepríslušnému súdu (Krajskému súdu v Trnave), uvedená skutočnosť sa nepotvrdila, keď zo zistenia ústavného súdu vyplýva, že najvyšší súd odoslal spis krajskému súdu, ktorý následne aj doručoval uznesenie najvyššieho súdu sťažovateľom.

34. Argumentácia sťažovateľov o náročnosti veci pre najvyšší súd je len teoretická a špekulatívna. Skutočnosť, že v upovedomení o vybavení sťažnosti na prieskumy je vyjadrenie zákonnej sudkyne, podľa ktorého 23. júna 2023 vec ešte nebola rozhodnutá, pričom následne rozhodol v priebehu niekoľkých dní 27. júna 2023, neznamená, že členovia senátu, resp. iný odborný aparát nemohli so súdnym spisom pracovať a pripravovať podklady na rozhodnutie, resp. aj koncept rozhodnutia už aj pred 23. júnom 2023. Skutočnosť, že najvyšší súd mal čakať s rozhodnutím v dôsledku pripravovanej zmeny právnej úpravy, nemá sama osebe vplyv na záver ústavného súdu o ústavne akceptovateľnej dĺžke napadnutého odvolacieho konania.

35. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov odmietol aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

36. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľov bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o jeho ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie.

37. Nad rámec veci ústavný súd konštatuje, že maloletý sťažovateľ nemal procesnú spôsobilosť, t. j. spôsobilosť pred ústavným súdom samostatne konať (§ 67 Civilného sporového poriadku v spojení s § 62 zákona o ústavnom súde). Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako zjavne

neopodstatnenej ústavný súd neskúmal oprávnenie sťažovateľov zastupovať maloletého sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom ako jeho zákonní zástupcovia (aj vzhľadom na neuznanie účinkov cudzieho rozhodnutia v časti osvojenia na území Slovenskej republiky), a tým aj prípadnú potrebu ustanoviť maloletému sťažovateľovi procesného opatrovníka v konaní pred ústavným súdom (§ 68 ods. 1 Civilného sporového poriadku v spojení s § 62 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. septembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu